

POSTANOWIENIE

31 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 31 października 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa Z.S.

przeciwko [...] Związkowi [...] w X.

o ustalenie,

na skutek skargi kasacyjnej Z.S.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie

z 20 listopada 2023 r., I ACa 657/23,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2. zasądza od Z.S. na rzecz [...] Związku [...] w X. kwotę 240
(dwieście czterdzieści) złotych tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

[J.T.]

UZASADNIENIE

Powód Z.S. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie, którym oddalono apelację skarżącego w sprawie o ustalenie toczącej się przeciwko [...] Związkowi [...] w X.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Ujął je w formie rozbudowanego pytania o to, „czy w sytuacji stwierdzenia przez Sądy obu instancji

braku legitymacji powoda do wytoczenia powództwa o ustalenie, wyłącza to uprawnienie powoda do żądania zbadania kwestii nieważności uchwał, a zatem ich merytorycznej treści potencjalnie mogącej wpływać na prawa i obowiązki powoda, zaś przy przyjęciu wyłączenia ustawowego kontroli takich uchwał (jak uczyniły to Sądy obu instancji) skutkowałoby to wyłączeniem możliwości ich kontroli pod względem prawnym, zaś powód jako członek Zjazdu pozbawiony byłby możliwości ochrony swojego interesu prawnego, w sytuacji gdy żaden przepis prawa wprost nie wyłącza takiej możliwości, zaś jest to pośredni cel żądania w zakresie ustalenia; w sytuacji odpowiedzi pozytywnej na wyżej zadane zagadnienie powód wnosi o wskazanie prawnej możliwości w zakresie dokonania oceny prawidłowości zwołania Zjazdu, a także podejmowanych uchwał” (s. 2 skargi).

Jednocześnie skarżący nadmienił, „że rozwinięcie opisu okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej zawarte zostało w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych niniejszej skargi” (s. 3 skargi). Zacytowane tu fragmenty stanowią całość uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa przywołanie przyczyny kasacyjnej unormowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (zob. postanowienie SN z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Istotność problemu prawnego wyraża się w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (zob. postanowienie SN z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11). Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14).

Tylko we wskazanych wyżej okolicznościach może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej

sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (zob. postanowienie SN z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie skargi do rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego, jak i ochronę praw prywatnych. Zagadnienie prawne powinno mieć więc taki wymiar problemowy, aby udzielona przez Sąd odpowiedź miała znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej w sprawie, w której pytania zostały zadane, a jednocześnie – dzięki uniwersalnemu ujęciu – odpowiedź ta uzyskiwała walor aplikacyjny w rozstrzyganiu innych spraw.

Wywód skarżącego nie spełnia opisanych wyżej wymagań. Sprowadza się on do postawienia dwóch pytań, z których drugie wyraża oczekiwanie udzielenia powodowi porady prawnej w kwestii trybu kontroli uchwał podejmowanych przez pozwanego. Pytanie to *a limine* nie mogło uzasadniać przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż zostało oparte na mylnym założeniu co do roli Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym.

O wystąpieniu wskazywanej przez powoda przyczyny kasacyjnej nie świadczy również pierwsze z przytoczonych wyżej pytań.

Po pierwsze, pytanie zawarte w skardze kasacyjnej nie dotyczy abstrakcyjnego problemu prawnego, lecz konkretnie sytuacji prawnej powoda, a ponadto zawiera liczne zastrzeżenia nawiązujące do partykularnych okoliczności niniejszej sprawy. Nie zostało przy tym przedstawione jako pytanie o doniosłym charakterze; przeciwnie, powód zmierza do zasugerowania, że musi przysługiwać mu prawo do kontroli uchwał organu stanowiącego strony pozwanej, a jeśli z zaskarżonego wyroku wynika, iż nie ma on legitymacji do żądania ustalenia nieistnienia kwestionowanych uchwał, to przysługującym mu środkiem powinno być żądanie ustalenia ich nieważności; w innym bowiem razie powód byłby pozbawiony możliwości ochrony swojego interesu prawnego. Tymczasem Sąd Apelacyjny obszernie przedstawił stanowisko w kwestii możliwości kontroli uchwał organów rolniczych zrzeszeń branżowych, do których na zasadzie analogii znajdują zastosowanie przepisy Prawa o stowarzyszeniach, natomiast skarżący nie przedstawił racji, które przekonywałyby o istnieniu zagadnienia prawnego pojawiającego się na tle (w tym – w kontrze do) ukształtowanego obecnie poglądu,

a w konsekwencji świadczyły o wystąpieniu przywoływanej przez siebie przyczyny kasacyjnej.

Po drugie, zagadnienie „żądania zbadania nieważności uchwał” nie powstaje w analizowanej sprawie, gdyż powód ostatecznie domagał się jedynie ustalenia ich nieistnienia. Z motywów zaskarżonego orzeczenia nie wynika, by doszło do skutecznego rozszerzenia powództwa; podejmowane w tym zakresie czynności były przez samego powoda opatrzone zastrzeżeniami, że rozszerzenie następuje „w razie uznania powództwa” (do którego niewątpliwie nie doszło). W ramach (nieprecyzyjnie ujętych) wniosków apelacji powód nie mógł zatem zgłosić skutecznie żądania szerszego niż dotyczące przedmiotu rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego. W konsekwencji także zredagowane obecnie pytanie, mające uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie odnosi się do przedmiotu sprawy, a w konsekwencji nie spełnia wymagania, aby odpowiedź Sądu Najwyższego była istotna dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, ich wysokość ustalając na podstawie § 20 w zw. z § 8 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

Beata Janiszewska

[J.T.]

[r.g.]

